

NAŠA MOČ

Celoletna naročnina znaša K 6.—
polletna " " " 3.—
četrtletna " " " 1.50

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja
v Ljubljani, jugoslovanska tiskarna
Oglašajo se sprejemajo po dogovoru

Zidajmo!

Pretesno jopo občutiš. Nove narediti ne znaš. Butaro na plečih čutiš, kako bi jo dal prenesti iz kraja v kraj, ne da bi tiščala človeka, ne več. Nered, krivico, nasilje doživljaš, kako bi napravil red, pravico, milje, ti je nepoznano.

Kako je torej z nami in socialnimi demokrati? Butara je tu in tam težka, in tisti, ki ne ve, misli, da pomore kletev.

Ko ti je naložen jarem, te obdaja želja, da ga streses raz sebe. Tisti, ki ga nosi, v resnici stresa jarem raz vrat; ker ne gre dol, tolče besen po jarmu. Če pa stresa jarem slučajno raz vrat, ne ve, kako bi voz sam vozil naprej, gre in poskuša drugemu naložiti jarem, v katerem bi drugi vozil njegov voz.

Tistega mi iščemo, ki bi naredil hišo, ne da bi človeka usužnjil; tega Marksovi socialisti ne znajo. Vedo, da tišči reveža. Kako bi napravili, da bi ne tiščalo nikogar, je Marksistom nepoznano. Razdirati, razbijati, uničevati znajo socialisti demokrati Marksovega kova; zidati, graditi, osrečevati niso zmožni.

Odkar je prisijala zvezda nad Betlehem, odkar je Golgota sredi med razbojniki nosila križ, ne more nihče več mimo misli, od tam oznanjevanje. Ta misel zna zidati. Zidati in osrečevati zna samo ljubezen.

Dokler bo v Jugoslovanski Strokovni Zvezi misel iz Betlehema in Golgote, toliko časa bo v naši organizaciji tudi vstajenja in veselja dan.

Organizacija, ki pozna samo sovražstvo in maščevanje, ne pozna sreče in delavstva ne bo rešila.

Bojujemo boj za delavsko pravdo. V tem boju, če drže delavci vkup, osvojimo lahko marsikaj, vso zemljo. Zlat in srebrn in bakren denar zamoremo znositi v Atilov tabor, vendar svila, baržun in kovine niso pregnale divjosti in hunstva iz tabora Mongolov. Kjer ni prepričanja pravičnosti in srca nazarejske ljubezni, tam ni človeškega življenja, ki bi osrečevalo.

Dosegli bomo vse, kar zahtevamo mogočega. Enega nam vsa organizacija, vsa Jugoslovanska Strokovna Zveza in vsa državna sila ne more dati, če sami ne poskrbimo — plemenitosti lastnega srca.

Ko raste delavska moč, naj raste tudi srce in vzvišena misel v delavskih vrstah.

Spor na Jesenicah.

Po daljšem razpravljanju je 21. februarja posebna komisija dosegla med obema delavskima strokovnima organizacijama poravnavo. Socialno-demokratska organizacija je podala naslednjo izjavo: »Vodstvo lokalne organizacije socialno-demokratske stranke na Jesenicah in strokovne organizacije kovinarjev obžaluje zadnje dogodke na Jesenicah, ker obsoja vsako omejevanje koalicijske svobode. Vodstvo pozivlja delavstvo z ozirom na izredno težek politični položaj, da ne nastopa proti drugje organiziranim delavstvom nasilno. Z vsemi, ki žalijo čast našega delavstva, je treba postopati odločno, a premišljeno, v soglasju s strankinim vodstvom.«

Jugoslovanska strokovna zveza pa je izjavila: »Govorice, da bi odobraval podpisana očitek narodnega izdajstva napram nekaterim sodelavcem s Koroškega, so neutemeljene. V očigled težkega narodnega položaja odločno obsojamo, ako razširja kdo nepremišljeno take govorce. Ivan Korošec l. r., Peter Rozman l. r.

Korošec in Rozman, ki sta bila vržena iz tovarne, sta zopet nastopila svoje delo.

Zborovanje vodstva V. L. S.

Časi, v katerih sedaj živimo, so silno resni. Nesrečna vojna, ki je uničila na milijone ljudi, jih je tudi na milijone zaslepila in jim zmedla sicer jasne nazore. Na vseh koncih in krajih je ali že revolucija ali pa smelo dviga svojo nesrečno glavo. Brezverski socializem, ki ima za podlago načrt prevreči temelje družabnega reda, je dobil v svetovni reysčini in vsečloveški nesreči obilo privrčencev. Obup nad splošnim slabim položajem žene ljudstvo do dejanj. Slaba stran človeške narave je dobila premoč nad vero v samega sebe in nad vero v krščanstvo. V državah, kjer je prej cvetela industrija in obrt, tam gospodari danes ulica z svojo grozovitostjo. Zopet teče kri, nedolžna kri zasleplencev in zopet jih ima na vesti brezversstvo, ki išče v splošni nezadovoljnosti maščevanja nad vsem kar je pravično in kar je krščansko. Brezverski židje vladajo danes v revolucionarnih državah in deželah in nevera kraljuje nad krščanstvom in krščanskim ljudstvom.

Tudi pri nas se vedno in vedno bolj družijo nasprotniki krščanstva in hočejo s silo zatreti vse tiste, ki zagovarjajo krščan-

ski družabni red. Socialistični delavci, kjer so v večini, mečejo iz tovarne svoje sodelavce, ker ti ne priznajo razrednega boja, ampak jim je krščanska pravičnost zvezda vodnica v njihovem političnem življenju. Žalostni slučaj na Koroškem v Bistrici je dobil vrstnika na Jesenicah. Boj ne samo krščanskim idejam, ampak oseben in maščevalen boj vsem onim, ki zagovarjajo te ideje. »Svoboda«, so socialisti demokrati vedno klicali, »dajte nam svobodo,« ako so jo dobili, takoj so porabili to svobodo v to, da jo kratijo drugim, ki ne prisegajo na rdečo, krvavo zastavo. »Bratstvo«, so klicali, a ko je prišel čas, da se pobratijo vsi delavci v boju zoper krivični kapitalizem, so zagnali brata iz tovarne, naj strada brez kruha on in njegova družina, ker ne soglašajo z njihovimi nasilnimi načrti. »Ena kosta«, so klicali, dokler so bili sami v potrebi in brez moči, a ko so se čutili dovolj močne, so se izdali za gospodarje nad življenjem in mišljenjem onih, ki verujejo v Boga in enakost vseh ljudi pred Njim. Dvignili so svoje glave vsi, ki sovražijo krščanstvo, a pridružili so se jim tudi še tisti, ki sovražijo tudi naš slovenski rod. Nahujskati hočejo stan proti stanu po starem pregovoru, kjer se pripravata dva, tam tretji dobiček ima. Majhen narod Slovenec naj ne bo razdeljen samo v tabore svetovnega naziranja, ampak posamezni stanov naj se tudi še kollejo med seboj.

Silno nejasno politiko imajo danes naši liberalci. Stranka, ki je vedno klicala po svobodi, ljudstvo naj vlada itd., ta stranka je danes popolnoma v vodah najhujšega absolutizma. Minister dr. Kramer, ki je slovenski liberalci, je sestavil neko ustavo, ki je bila, hvala Bogu, konfiscirana, kajti sram bi nas bilo lahko vse Jugoslovane, ako bi pritrdili taki ustavi. V tej ustavi ni prišla ljudska volja do veljave. Kralj, torej ena sama oseba, naj odloča glede vojske in miru nad celim trojenskim jugoslovanskim narodom. Ali naj se še enkrat povrnejo žalostni časi svetovne vojne, ker bi bila morda to volja ali kaprica ene same osebe. Demokratična se imenuje ta liberalna stranka, vendar se valja v blatu in prahu pred posameznikom in mu sili po stari slovanski navadi bič v roke, da bi nas tepel. Ne, tako ne bo šlo. Dovolj gorja je že pretrpel naš rod, zdaj naj pride zanj čas mirnega in treznega gospodarskega dela in napredka. To bo pa le tedaj mogoče, ako bo vladala ljudska volja in ne volja posameznikov.

V tem težkem času se je zbralo v Ljubljani vodstvo V. L. S., da si postavi trden načrt za svoje bodoče delo. Bil je to cvet stranke in zato je umljivo, da se je ta sestanek izvršil nad vse častno. Ni se govo-

ju kar je cesarjevega in »bodite oblastim pokorni«, ki z eno besedo ne priznava nobene pravice do revolucije. Tukaj si stoji dvoje naziranj po robu, ki si skrajno nasprotujeta! In kdor hoče goniti množice v revolucijo, ta se ne more izogniti, da ne bi strupeno sovražil krščanstva; če pa kljub temu še govori o nevtralnosti, potem je to gola hinavščina.

Sicer trdi socialna demokracija, da je ona samo socialna (družabna) stranka in da brez nje sploh ne bi bilo nobene socialne reforme (preuredbe).

Na to bi lahko odgovorili: brez tatov ne bi bilo ključavničarjev, torej tudi nobene ključavničarske stroke, potemtako so tatovi dobroti za človeštvo.

Kadar izbruhne požar, tedaj ne najdejo vedno ljudi, ki lete na vse strani in kriče na vse grlo: »Gori! gori!« Drugi pa gredo iskati brizgalnice in gase ter pomagajo rešiti, kar se sploh še rešiti da. Kričala je socialna demokracija še vedno, resno delo in odpomoč pa je prepustila drugim, ki so si prizadevali odpomoči družabnemu gorju po najboljših močeh, medtem ko jim je stala socialna demokracija kot ovira na poti.

rilo o politiki, ampak govorilo se je po veliki večini le o delu za napredek našega ljudstva. Ni se izražalo na tem shodu sovražstvo proti posameznim stanovom in za sebičnost posameznih stanov ni bilo smisla. Vladala in vezala je vse stanovne krščanska ljubezen, ki je dala svojega duška v glasnem klicu po krščanskem družabnem redu. Kmet, delavec in obrtnik so si podali roke v skupnem boju za krščansko pravdo.

Da bi živel veliki dr. Krek, vesel bi bil tega dne prav iz srca. Njegovi nauki rode sadove. Kot še nikdar, tako je krepka danes V. L. S., ker so se izčistili pojmi in se je ustvarila trdna podlaga nadaljnjega dela. Stanovi so prišli do prepričanja, da kot posamezniki ne pomenijo nič, ampak zamorejo doseči uspehov le v skupnem, smotnem delu. To je pokazalo vodstvo posebno v trenutku, ko je soglasno in brez vsake razprave sprejelo resolucijo poslanca Jožefa Gostinčarja glede jeseniškega delavstva. Slovesen je bil ta trenutek, ko je govorilo vodstvo jasno besedo, da ne dopusti, da bi se godila krivica posameznim strankinim somišljenikom. In prepričani smo, da bi naše kmečko ljudstvo storilo v polni meri svojo dolžnost, da povrne storjeno krivico. Močni smo dovolj, da prepričamo vsak poizkus krivice, ki jo obetajo prijatelji svobode našim somišljenikom.

Razveseljuje tudi dejstvo, da hoče biti naše ljudstvo deležno starostnega zavarovanja. To je bila dr. Krekova srčna želja, dasiravno je imel ravno med kmečkim ljudstvom zaradi tega zavarovanja toliko nasprotnikov. Seveda so takrat sejali med kmeti odpor proti splošnemu starostnemu zavarovanju liberalci, ker bi kot stranka kapitalistov bili pri plačevanju najbolj prizadeti. Naš kmet pa je prišel danes do spoznanja, da je le po bremenih mogoče priti do koristi.

Soglasno so bile sprejete naslednje resolucije:

1. V. L. S. zahteva spričo težkega položaja našega poljedelstva in živinoreje, da se cene kmetijskim pridelkom v vsej državi zenačijo.

2. Spričo popolnoma nedemokratičnega osnutka nove državne ustave poziva vodstvo V. L. S. svoje poslance, da v vsej zakonodaji uveljavijo demokratska načela.

3. Vodstvo V. L. S. zahteva, da se takoj skliče deželni zbor — kot posvetovalni in kontrolni organ.

Stranka sama naj v najkrajšem času skliče zbor svojih poslancev.

4. Vodstvo V. L. S. skleni:

Izvede naj se, v kolikor to že ni izvršeno, stanovsko politična organizacija za kmete, delavce ter rokodelce in obrtnike.

Osnujejo ali ožive naj se po vsem Slovenskem krajevne kmetijske zveze, ki se združijo v Jugoslovansko kmetijsko zvezo.

Enako naj se poleg delavske Jugoslovanske strokovne zveze osnuje Jugoslovanska obrtniška trgovska zveza.

Sklepi teh zvez so v vseh stanovsko-političnih vprašanjih za V. L. S. obvezni.

To stanovsko-politične organizacije naj dobo tudi svoja glasila ter svoja strokovna tajništva in pisarne.

5. Z ozirom na nekatere slučaje nasilstva proti delavcem, organiziranim v Jugoslovanski strokovni zvezi, izjavlja vodstvo V. L. S., da je stranka s svojim delavstvom solidarna. Svoje člane, ki so zastopniki stranke v vladi, poziva V. L. S., da dosežejo za delavce, ki so jim je zgodila krivica, popolno zadoščenje. V nasprotnem slučaju naj izvajajo vse posledice. (Predlagal poslanec Gostinčar.)

6. Zastopniki V. L. S. v državnem veču naj v svrhu odprave militarizma stoje na Wilsonovem stališču, da se osnuje zveza narodov. (Prelat Kalan.)

7. V. L. S. zahteva, da se vsi slovenski kraji združijo v Jugoslaviji. Dokler se to ne zgodi, naj sedaj okupirane slovenske kraje zasedejo neinteresirane države. (Poslanec Grča.)

LISTEK.

Jos. Debeljak:

Socialna demokracija revolucionarska stranka.

Koliko je resnice na trditvi, da socialna demokracija spoštuje vsako versko prepričanje, sledi iz tega, da je — revolucionarna stranka. Revolucija in vera pa sta dva nezdružljiva pojma.

Socialna demokracija pa se ne omeji samo na revolucionarno gibanje v lastni državi, ampak podpira krepko vsako revolucijo inozemskih sodrugov. V to področje spadajo tudi gmotne podpore revolucionarjev v drugih državah; da je nemška in avstrijska socialna demokracija podpirala z delavskimi groši revolucijo v Rusiji in Španiji, to je priznala sama in se celo s tem ponašala.

K temu poglavju spada dejstvo, da soc. demokracija povečuje umore in atentate na višje državne dostojanstvenike. Naravnost zoporno pa se sliši, kadar govore v takih slučajih o »usmrtitvi potom ljudstva«, kakor se to vedno sogaja.

Pri atentatu, kateremu je podlegel Don Carlos, so pisali, da je bil zopet nekdo po božji milosti usmrten. Ko je bil leta 1904, umorjen ruski minister Plehve, so o morilecu govorili tako-le: »Čin sam na sebi je gotovo strašen in grozen, vendar pa ne moremo reči, da se zgražamo nad njim... Včerašnji atentator je bil prav tako pogumen, kakor oni pred nekaj dnevi na Finskem... Časten spomin je tem junakom zagotovljen z naše strani; to so plemeniti ljudje, ki zaslužijo imena vzor-junakov.« Ko je umorjeni minister Stolypin še ležal v zadnjih zdihljajih, je natisnil vodilni belgijski socialno-demokratski list iz govora socialno-demokratskega poslanca Meysmansa sledeče besede: »Zvedel sem, da se je Stolypinovo stanje zelo poslabšalo. Naj mu bo bo zemljica lahka (smeh.) Socialistične stranke sveta so rekly, da se bomo borili proti vojni z vsemi sredstvi. Kaj se pravi to, z vsemi sredstvi? To se pravi: Z vsemi sredstvi! Primerjajte Stolypina!« (Dolgotrajno prihrjevanje.)

Socialna demokracija povečuje revolucijo in umor.

Iz tega pa tudi kaj lahko sklepamo, kako malo more biti stranka s takimi načeli nevtralna proti veri, ki kakor krščanstvo oznanja nauke: »Daite cesar-

8. Vodstvo V. L. S. naj deluje na to, da pridejo v višji šolski svet tudi zastopniki kmetov, krščanskega učiteljstva, delavcev in obrtnikov. (Nadučitelj Silvester, Ivan Gostinčar.)

9. Vodstvo V. L. S. zahteva, da se takoj podprizvijo vsa zavarovanja.

Čimpreje naj se izvede splošno ljudsko starostno zavarovanje.

Uvede naj se takoj bolniško, starostno in nezgodno socialno zavarovanje ne samo tovarniških, ampak tudi kmetijskih delavcev. (Župnik Finžgar, dr. Pogačnik, Gostinčar.)

10. Zastopniki V. L. S. naj podvzamejo vse korake, da se našim ujetnikom v Italiji izboljša položaj in da se čimpreje vrnejo domov. (Lovšin.)

11. Vodstvo V. L. S. naroča, naj zastopniki stranke z vso silo delajo na to, da se pri ureditvi valute in vojnih posojil varuje koristi združništva in malega človeka sploh. (Profesor Sušnik.)

Politika.

Razsodišče ali plebiscit.

Delegat Trumbić je zaprosil Wilsona, da bi razsodil italijansko-jugoslovanski spor glede ureditve zasedenih ozemelj in končno veljavnih državnih mej. Italijansko časopisje je zagnalo vsled tega divji krik, češ, glej nesramnih, požrešnih in nekulturnih Jugoslovancev, ki bi radi pogoltnili njih sveto pridobljeno ozemlje, ki je že od nekdaj italijansko in kot tako spada k Italiji. V tem boju prvači seveda njih minister Sonino in Orlando ter njuno časopisje, ki ima posebno v Rimu velik ugled in moč. Provincijsko časopisje, posebno pa socialistično časopisje pa je bolj dovzetno za mirno in pravično poravnavo na podlagi Wilsonovih 14 točk. Bojuje se zato hud časnikiarski boj, ki bo prinesel v kratkem presenečenja, saj je minister Bisolatti pod pritiskom tega javnega mnenja ravno sedaj odstopil. Bo najbrže res, da se Italija pripravlja na prevrat. Zakaj bi se neki zbiralo — ne po svojem nagibu — toliko in toliko vojaštva po mestih, zlasti Rimu, ako ne, da zmagajoči demokratizem pobije »s svincem in bodalom«. Pač nevarna igra! Saj je to gibanje le izraz italijanske zatirane ljudske duše, ki noče imperijalizma, ki noče, da ima v lastni hiši žareče oglje, skrito v pepelu narodnega usuznjenja, ampak hoče in zahteva z jugoslovanskim narodom Slovencev, Hrvatov in Srbov mirno in trajno

poravnavo:

Jugoslovanski in italijanski narod izreka na podlagi demokratizma in narodne samoodločbe obojestransko pravico obeh narodov, da se združijo vsi pripadniki italijanskega kompaktne naseljenega ljudstva v italijanski, demokratični in ne absolutistični državi, pripadniki kompaktne naseljenega jugoslovanskega naroda pa v svobodni in demokratični Jugoslaviji. Obojestranska nesporazumljenja se uravnajo mirnim potom brez nasilja upoštevajoč pravične obojestranske želje.

Da, ljudstvo samo naj odloči, kje bo živel in kako, ne pa par diplomatov-gospodov, ki ljudstva več ne pozna ali pa le toliko, da ve, koliko ljudi ima in kakšni so, — kakor trop ovac — njih želja in misli pa ne pozna in jih ne upošteva.

Zato si bo italijansko ljudstvo znalo samo pomagati, da bo šlo preko vseh izjav in krivičnih zahtev italijanskih ministrov. Kaj neki li bode, te gospode, da ne puste, da spor razsodi demokrat Wilson? Morda so si svesti, da demokratična beseda Wilsona ne bo v njihov prilog, seveda osebno, kajti druge razlage ni, ker narod jim ni naklonjen in sovražen; morda se boje, ti italijanski diplomati, da reče Wilson: Dalmacija in otoki, Istra, Trst, Gorica in Primorje je jugoslovansko — in da ne pride ne — tudi beneški Slovenci spadajo v Jugoslavijo. To ni imperijalizem, to je samo realizacija Wilsonovih načel o samoodločbi, ki jo oba naroda zahtevata in ki bo imela trajen uspeh. V nasprotnem slučaju pa... govoril bo čas.

Italijanski diplomati so zavrgli razsodišče, mi pa zahtevamo še vedno, če pa ne bo uspelo, pa zahtevamo, narodno samoodločbo z glasovanjem, plebiscit v zasedenih pokrajinah. Predpogoj pa je, da Italijani prej te kraje izpraznijo, da jih v varstvo redu zasedejo zavezniške čete Srbov, Francozov, Angležev ali Amerikancev. Ti so pri stvari neinteresirani in bodo opravljali svoj posel nepristransko in pravično, kar pa o sedanjem italijanskem postopanju nikakor ne moremo reči, ki je za narodni obstoj smrt. In če bo smelo naše ljudstvo, ko bo zopet vse na

svojih domovih, vsi konfiranci in pregnanci, tedaj bo izvenel ljudski glas v ostro obsodbo »Od Italije proč!« in v osvobodilni zvok »Živela skupna narodna mati Slovencev, Hrvatov in Srbov! Živela svobodna, svobodnih sinov mlada devojka Jugoslavija!«

Italijani so odklonili Wilsonovo posredovanje o sporu med Jugoslavlani in Italijani. Ententno časopisje zagovarja jugoslovanske in pravične težnje. Posebno so osupnile Italijane dobro utemeljene zahteve jugoslovanskih delegatov.

Državno veče bo sklicano 1. marca 1919, kar se uradno potrjuje. Delavci J. S. Z. sedite skupaj in zberite misli in povejte jih svojim poslancem, da bodo mogli zastopati vaše želje in koristi. Med drugimi bo sklepal parlament tudi o ustavi.

Minister za socialno skrbstvo Korać in Henc vodji soc. demokratov sta ustanovila društvo za trgovino z lesom na posestvu grofa Adelschalchija. Osnovni kapital znaša 6 milijonov kron.

Zahtevamo v Ljubljani vsučilišče. Srednješolci na Hrvaškem imajo pravico svobodnega združevanja.

Železniška nesreča se je prigodila pri Nabrežini. Od vlaka, ki je peljal proti Gorici, se je odtrgalo 6 voz z italijanskimi dopustniki, ki so držali nazaj proti Trstu, se zadeli ob drug vlak in je bilo pri tem 150 mrtvih in ranjenih. Vzrok je slab železniški material, ker Italijani vozove samo uporabljajo, ne pa tudi popravljajo, vse to pa zato, ker so vozovi jugoslovanski in jih mislijo popolnoma izrabljene prepustiti Jugoslaviji.

V Trstu je bila stavka železničarjev vsled tega, ker so Italijani zaprli nekaj železničarjev, ki so zahtevali zvišanje plač. Obsodili so jih na okoli 120 let in več desetletij lir globo na podlagi krivice. Kajti železničarji gotovo niso krivi, če so zahtevali zvišanje plač zato, da se vsaj morejo preživeti in če so zahtevali zvišanje plač, to vendar se ni prestopok ali hudodelstvo. Če niti socialno upravičene eksistenčne želje niso varovane po italijanskih postavah, kamoli še politične! Zato se ne čudimo, če zapirajo Lahi našo inteligenco, ki ljudstvo kulturno politično in narodno vzgaja. Čast italijanski justici! — Zgodil se je pa čudež. Vsi obsojeni so bili izpuščeni. Zakaj? Ker so vsi delavci, ne samo tržaški, ampak tudi v Italiji sami, se zanje potegnili in zahtevali oprostitev! Vsekakor značilno in predznamenje bodočih dogodkov.

Nekaterim hrvaškim strankam je več kako bo sestavljen skupen grb, kot pa za ljudstvo, ki strada in trpi vsled nezdravih prehranjevalnih in prometnih razmer. Ozdravimo ljudstvo vseh bolezni in trpljenj, pa bo dobro ter red in mir v hiši.

Na Jesenicah sta bila vržena dva delavca J. S. Z. iz tovarne. — Komisija je stvar zopet poravnala, tako, da zopet lahko delata in da je zaščitena svoboda združevanja.

Nemci ne drže demarkacijske črte. Bomo videli, kaj poreče ententa, ki je črto določila.

V Gradcu so izbruhnili krvavi nemiri. Tudi v Budimpešti je nevarnost, da ne izbruhne boj. Vse zato, ker ni pravih načel, načel, ki bi bila za vse enaka in pravična. Ne boja, ampak mir in spravo med narode, ki so krvaveli in umirali v vojski. Ne koljite se bratje med seboj!

V Srbiji vlada beda. Odpomoči je potreba takoj. Dovož je otežkočen, ker so vse železnice razdrili Nemci in Ogrji ob umiku.

Mažari iščejo stikov z Jugoslavijo. Srbi zasedejo Budimpešto, če ogrska vlada ne dovoli prevoz živil za Češko.

V Nemški Avstriji so bile pretekle nedelje volitve. Zmagali so soc. demokratje in kršč. socialisti. Soc. demokratje imajo 70 poslancev, kršč. socialisti pa 67. Napredne, svobodniške stranke so dobile od prejšnjih 100, sedaj samo 23 poslancev. Na njih se maščuje vojska, ki so bili vedno tako goreči zanje. Kršč. socialisti so svojo pozicijo kljub hudemu volilnemu boju ohranili in jo pokrepili.

Clemenceau je bil napaden od anarhista, ki so ga zaprli. — Rana ni nevarna.

Angleški vojni kabinet je sklenil, da bodo industrijska podjetja podružabljena na združnem temelju pod kontrolo vlade.

Wilson se je odpeljal v Ameriko ter se bo sklopalo o miru šele, ko pride zopet nazaj v Evropo.

Naročajte „Našo Moč“!

Organizacija.

Naloge delavstva, ki je organizirano v Jugoslovanski strokovni zvezi.

Prenoviti se mora sedanja družba. Vzeti je treba nož iz roke tistim, ki ga ne znajo rabiti. Tisti, ki hočejo zlorabo, so na dveh straneh: zgoraj in spodaj. Ples, potrata, grabežljivost — na obeh straneh. Tisti, ki so spodaj, pravijo: vse razlastiti in razdeliti, da bomo jedli in pili in tiste, ki so nam na poti, pobiti. Tisti pa, ki so zgoraj, pravijo: jejmo in pijmo in se veselimo — za ubožca se ne brigajmo in tiste, ki nam očitajo, odstranimo.

V sredi med temi ljudmi, ki imajo oboji iste želje, samo da imajo eni bogastvo v rokah, drugi ga pa nimajo, se nahaja delavstvo, organizirano v Jugoslovanski strokovni zvezi. To delavstvo trpi od dveh strani. Bogatini ga gledajo po strani, ker se jim vzbuja huda vest; pa tudi revni materialisti ga sovražijo, ker ne mara zagovarjati krivih naukov.

To delavstvo, ki zagovarja pravičen družaben red, mora nositi težo dneva. Od tega delavstva mi upamo, da vpostavi red, da samo vzame, ko se dovolj organizira in združi, vodstvo cele države v svoje roke.

Naloga delavstva, organiziranega v Jugoslovanski strokovni zvezi, je zdaj, da drži trdno disciplino, naj pride, kar hoče, in da se utrjuje v načelih. Kdor hoče druge voditi, mora znati najprej vladati sam seboj. Delavstvo, organizirano v vrstah J. S. Z. hoče, da se uredi Jugoslavija tako kakor to delavstvo zahteva. Če drugi ne bo zmogel tega, bo moralo delavstvo samo to storiti in vzeti državno krmilo v svoje roke. Delavstvo naj pokaže v svojih skupinah v Jugoslovanski strokovni zvezi, da se pripravlja, da se usposablja za to nalogo. Delavske organizacije J. S. Z. naj postanejo odsvit Jugoslavije!

Krščanski in socialni demokratje.

Kaj nas loči? — Ljubezen do otrok, šola, lastnina, tovarna in Bog.

Mi ne pustimo Marksistom trgati staršev od otrok in otrokom poditi starše narazen. Nočemo razporeke.

Ne pustimo metati križa iz šol.

Ne pustimo metati delavcev iz tovarne zaradi pravega prepričanja.

Ne pustimo teptati verskega prepričanja.

Kako je s »čehelico«? — Osnujte si jo! Vanjo nalagajte svoje prihranke! Delavski denar naj se osredotoči v delavskih rokah.

Pametna politika — ali boljše življenje. Na nekem zborovanju se je sklenila resolucija, ki dopušča prosto kupčijo z živino. S to odredbo se strinjamo tudi mi. Pozabiti se ne sme samo enega, da se strogo prepove in tudi nadzoruje, če se ta prepoved vrši ali ne, — vsak izvoz živil iz naše države. Kljub temu, da je naše ozemlje povečano z živinorodnimi kraji Hrvatske in Srbije, je draginja mesa večja ko je bila prej. Kaj je temu vzrok? Po našem mnenju nič drugega ko izvoz v tujino. Pomanjkanje in glad je namreč v sosednjih državah mnogo večji ko pri nas, zato so tudi cene mnogo višje. Razni tihotapci, ki hočejo živeti od gladi drugih — svojih rojakov, so pa pridno na delu. Kmet naj pomisli, da mu ne bo pomagal njegov nekoliko višji kupček do blagostanja, če bo s svojim ravnanjem izžval boljše življenje. One osebe, ki so znani prekupci in tihotapci, naj se pa strogo nadzoruje. Prva stvar je, da rešimo narod, da izidemo iz te vsestranske razburkane dobe zopet v urejene razmere, v katerih ima pošten obstanek ne le posedujoči, ampak tudi delavec, ki si z rokami in vsakdanjim delom služi kruh. Zelo čudno se sliši, da je hotela te dni neka družba izvoziti večjo množino živil v poštnem vozu, pa je bila zasačena in živila zaplenjena. V tem oziru gre g. dr. Tavčarju, ki je ostal neizpros, vsa čast. Voliti imamo samo med dvojim: Ali se bodo morale v kratkem urediti razmere, ki bodo omogočale ubožnim slojem obstoj in preživljanje, ali pa nastanejo tudi pri nas boljše življenjske razmere, od katerih ne bo imel nikdo nobene dobička, kajti delo boljše življenja ni se dalo primerjati pogorišču, od katerega nima nič niti pogorelec niti oni, ki je zažgal.

Gospodarstvo.

Snuje se delniška družba za izdelovanje marmelade in sadnih konserv ter žitne kave z imenom »Triglav«. Vsi pogoji so dani, da se bo podjetje lepo razvijalo. — Uživanje marmelade se je med vojsko zelo razširilo in udomačilo. V Jugoslaviji nimamo nobene tovarne za izdelovanje marmelade. Uživanje žitne kave je bilo tudi že pred vojsko splošno razširjeno. Ne le meščani, uradniki, delavci, ampak tudi kmetovalci so splošno kupovali žitno kavo (Knajpovo in Vidrovo). Na milijone je šlo denarja iz jugoslovanskih pokrajin za žitno kavo in marmelado v druge, zlasti nemške dežele. Sedaj imamo Jugoslavlani lastno državo in se bo treba postaviti na lastne noge. Treba bo

ustanoviti razna podjetja, ker bodo vsled colnine prišle stvari, ki jih nimamo doma, še veliko dražje. Delniška družba »Triglav« bo prevzela po primerni ceni prostore, stroje in druge priprave od živinorejske zveze in Šmarci, ki je že med vojsko začela izdelovati marmelado in ki ima po nizki ceni električno gonilno silo. Ker ne spada izdelovanje marmelade in žitne kave v delokrog imenovane zveze, zato prepusti vso pripravo »Triglavu«. Na razpolago je družbi v vsakem oziru izvežban in skrben strokovnjak, ki bo vodil celo podjetje, — dani so torej vsi pogoji za zdrav in uspešen razvoj. — Zato se obrčamo do vseh s prijaznim vabilom, da se udeležijo z denarjem pri tem narodnem podjetju. Delnice so po 500 K, ki se bodo, kakor po vsej pravici upamo, obrestovale po pet in še več odstotkov. Sedaj, ko se ne ve, kaj bo z avstrijskim papirnatim denarjem, ki se po denarnih zavodih splošno le po dva odstotka obrestuje, je gotovo zelo pametno, da se dene v nameravano delniško podjetje, kjer bo varno in dobičkonosno naloženo. Denar za delnice naj se pošlje po pošti na naslov: Jadranska banka, podružnica v Ljubljani — ali pa na naslov: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. — Istočasno z izjavo odpošljite po pošti nakaznico na isti naslov denar. Ko družba izda delnice, jih Vam pošlje, kolikor ste jih podpisali. Prosimo, da bi seznanili premožnejše ljudi z nameranim podjetjem in da jih povabite, da vzamejo eno ali več delnic. Če kdaj, je sedaj treba delati, da se naš narod gospodarsko osamosvoji in povzdigne. S tem namenom se je osnovalo to podjetje. Zeleni bi bilo, da pristopijo k temu podjetju vse naše gospodarske in konsumne zadruge, pa tudi druga društva.

g Veleposesstev v Sloveniji je 400 tisoč oralov. V. L. S. je sprejela zahtevo, da se ta zemlja na primeren način socializira — spravi med ljudi. V to zemljo so vsteti pašniki, plodna zemlja, gozdovi, pustinja in gorske rebrine.

g Za moko je šlo iz slovenskega dela Jugoslavije letno 80 milijonov. Žitnice Banat in Slavonija se nahajajo zdaj v naši državi.

g Izraba vodnih sil. Vsi časopisi opozarjajo na veliko bogastvo vodnih sil v Jugoslaviji. Snujejo že razne načrte. Troje velikih rek: Sava, Drava in Soča teče po naših krajih. Ob teh naj bi se napravila električne centrale, ki naj bi zalagale okolico in tako vse kraje prepregla z elektriko. Ne samo tovarnar in meščan, tudi obrtnik in kmet, naj bi rabili pri svojih obrtnih in poljedelskih strojih električno silo. Tudi lokalne železnice naj bi bile navezane z gol na električno moč, ker bi na ta način prihranili premoč, katerega naj bi čimveč izvažali na tuje in tako pomagali težkemu finančnemu položaju naše države. Dvignili bi na ta način eksport, izvoz in privabili tuji denar. — Čim bolj bomo izrabili vodne moči za pridobivanje elektrike, tem bolj se bo širila industrija, ki je smoteno vodena v vsaki državi velika aktivna točka v narodnem gospodarstvu. Tovarne nastanejo le, če so dani pogoji zato in prvi pogoj dovolj razpoložljivih električnih sil bo pri nas brezdvomno v veliki meri dan.

g Agrarna reforma. V Belgradu pridno delajo, da čimprej izvedejo razdelitev zemlje. V vsaki občini bodo izvolili odbor, ki bo centralnemu odboru stal z nasveti in predlogi ob strani. To je potrebno, vsaj v dveh krajih niso iste razmere. Tu je zemlja bolj rodovitna, tam zopet manj in tako potrebuje gospodar v prvem slučaju manj zemlje za preživljanje svoje družine kot v drugem. Krajevnim odborom bo treba posvečati čimveč pažnje. J. S. Z. bo z paznim očesom zasledovala to delo in v slučaju potrebe tudi iniciativno potom stranke posegla. Kdor ima kak predlog, naj ga javi J. S. Z.

g Gozdno gospodarstvo. V časopisju se je sprožilo vprašanje, ali bi ne kazalo velikih gozdnih kompleksov, ki so bili dozdaj last veleposesstnikov, poddržaviti. Kakor je večina interesentov v glavnem za poddržavljenje teh gozdov, tako so si nasprotni v načinu gospodarjenja. Eni predlagajo, da bi bilo drvarjenje in paša prosto, a drugi in to so pradedem strokovnjaki, odsvetujejo to, ker bi se gozdi preveč izrabljali in bi na ta način preveč trpelo pametno racionalno gozdno gospodarstvo. Ti stavijo predlog, da bi se gozdna posest dala posameznikom v najem in nadzorovala po državnih gozdnih nadzornikih. Pozivajo tudi vse gozdne posestnike, da se organizirajo.

g Lesna industrija. Do zdaj je bila pri nas na zelo nizki stopinji. Izvažali smo surov les predvsem na Laško in na sever. — Tako je največji dobiček imel Italijan, ki je potom lesne industrije v tovarnah izdeloval razne predmete in drago prodajal drugam. Čeprav z lesom naravnost oblogodarjeni, smo vendar vse lesene industrijske predmete uvažali od drugod in tako redili tujca. V naši državi bo gotovo tudi lesna industrija vzcvetela. Na tem je tudi interesirana država sama, vsaj čim manj se uvažuje, tem bolje zanjo. Zato smemo pričakovati, da bo to panogo industrije

tudi država negovala in finančno podprla.

g Kupčija z lesom. Težke finančne zagate, v katerih se nahaja naša država, delajo resne skrbi finančnikom. Mnogo nam bo pomagala v rasiranje valute lesna trgovina. Zato svetujemo vladi, da ostro pazi, da se ne bodo na račun države redili posamezniki, temveč, da bo od tega imela največ dobička država sama.

g Srednji stan. Če pride kmetija na boben, išče nekdanji kmetič in njegova družina dela drugod, in če se tkalcu tkanje več ne izplača, mora med delavce v tovarne. Ko vlekakapital uničuje kmetijstvo in obrt, nastaja iz kmeta in obrtnika odvisni delavec. Kdor pa se ustavi kapitalizmu, organizira delavca in mu pomaga, da si zopet lahko kupi kmetijo ali pa da postane solastnik industrije, ta je upeljal spet srednji stan in rešil delavsko vprašanje.

g »Plača se meri po delu, ki je osebo in potrebno. Tolika mora biti, da preredi delavca z ženo in otroki ter mu omogoči, da si tudi kaj prihrani za starost. Država mora skrbeti, da se to res godi.

g Stalna last. »Splošno mora težiti državo, da se zmanjša razstoj med reveži in bogatini. Gospodarske razmere morajo biti take, da omogočijo vsakemu, pridobiti si kaj stalne lasti, zlasti kaj svojega zemljišča. S tem se zemlji poveča plodnost, pomnoži veselje do dela in ljubezen do domovine.«

g Da se bo izplačalo. Veleposestva se prej ali slej razdele med revno ljudstvo. Da se bo obdelovanje zemlje izplačalo, mora kmetija kaj nesti. Če delavcu ne bo kazalo, da bo lažje shajal ob kmetovanju kakor pri sedanjem delu, ne bo nihče prevzel kmetijo tudi zastoj ne.

Rudarska industrija v hrvatskih pokrajinah. Pod rudarsko eksploatacijo mislim eksploatacijo rudnin, t. j. onih rud, ki v veliki količini služijo produkciji kovin. Sicer je na Hrvatskem veliko rudnih skladišč, a te rude se ne morejo vedno vzeti kot rudnine; zato ker včasih manjka sredstev, ki pospešujejo industrijo, to so: vodna sila, bližina železnice itd. Tako je n. pr. Španska zoba bogata na rudah, a radi pomanjkanja sredstev je rudarska industrija zelo malo razvita. — V prvi vrsti so železne rude. Dasi je zelo veliko železornih ležišč, razvila se je železna industrija na Hrvatskem samo v Trgovski gori pri Bešincih in Šetrovi gori blizu Oranovine. V Dalmaciji ni železnih rud. V Bosni pa se je železna industrija razvila posebno pri Varešu in Zenici, Ljubiji, St. Majdanu itd. Manganove rude se morejo po svoji množini in kakovosti porabiti v industrijsko svrhu samo pri Čevljanoviću v Bosni. Od ležišč bakrenih rud, ki so za industrijo zgodovinskega pomena, so važna ona pri Rudi v Samoborski gori, pri Sinjaku v Bosni in v bosanskem rudogorju, kjer so znatni skladišči sinjeca. Bogati rudniški aluminijevi rude »bauxit« so na večjih krajih v Liki v Dalmaciji, v Bosni pri Županju in širokem Brijegu. Kvaliteta je dobra, a če je kvantiteta zadostna za razvoj industrije, to bo pokazala bodočnost. Razvila se bo tudi industrija živa, katerega se zelo velika množina pridobiva v južni Dalmaciji in v bosanskem rudogorju. Ogromna skladišča kromovih rud (kromit) so pri Dubočici v Bosni. Industrija se pa tu ni mogla razviti, ker se vse surovine izvažajo v Nemčijo. — To je torej pregled rudarske industrije; gotovo je pa, da industrija cementa, gašenega apna, glinaste robe, premoga in železa komaj zadostuje domačim potrebam. V polni meri bi pa zadovoljevala naše potrebe produkcija soli iz morja v Dalmaciji in v Bosni iz tuzlanskih slanin vrelcev. Za industrijo petroleja pri Rožnju (blizu Tuzle) v Bosni bi bilo treba tri milijone kron, — a vprašanje je, če se jih bode dovolilo.

J. S. Z.

j Možica. V nedeljo, dne 23. t. m. je imela skupina v Možici občni zbor. Podpore v minulem letu je bilo izdane 1068 kron. Poročala sta tajnik Cvikel in blagajnik Stojnik. Članom je zlasti priporočati skrb za načelno izobrazbo. Zvezo je zastopal Anton Kogej.

j Tržič. Ob treh popoldne se je vršil v društvenem domu občni zbor skupine J. S. Z. v Tržiču. Skupina še vedno raste. Otvaril in vodil je občni zbor predsednik Vidic, poročal o borbi skupine za prehrano v minulem letu. Stara vlada je bila za nič, nova vlada kolikor toliko šepa. Španska bolezen je požrla veliko denarja. Centrala je morala doplačati samo za podporo 200 kron, in vendar mora centrala skrbeti za ves delavski stan — za delavski pouk, za pravno varstvo, za delavske spomenice. Sprožile so se koristne misli za širjenje glasila medsebojne zveze. Navzoč je bil odposlanec Zveze in vsi trije domači gospodje.

j Shod v Mengšu. V nedeljo, dne 23. svečana se je vršil v Društvenem domu v Mengšu shod delavstva. Govorila sta poslanec Gostinčar in Ivan Gostinčar. V kratkem se ustanovi skupina J. S. Z. Le krepko napreji!

j Skupini Kranj in Strazliše sta priredili v nedeljo 16. t. m. veselico. Obisk je bil proti pričakovanju velik. Na veselici je vladal pravi, res demokratični duh. Splošno je bila želja, da J. S. Z. prireja pogostejše take zabavne večere, ker družabnost šele rodi tisto delavsko samozavest, zaupanje in prijateljstvo. Dobiček je namenjen v podporo oslabele in bolnih delavcev. Sklepamo, da ta ni bil malhen. Vsem.

ki so pripomogli k tolikemu uspehu, najpristržnejša zahvala.

j Še pol leta boste v organizaciji. Tako strašijo ljudi Kristanovi agitatorji. Člani Jugoslovanske Strokovne Zveze naj take slučaje takoj naznanijo. To je preneumno, da bi marksisti komu predpisovali, koliko časa bo kdo v kakšni naši organizaciji.

j Kristanovi socialisti mislijo, da bodo vzeli delavcem pristojevoljo in osebno svobodo. — V odgovor njegovim socialistom bodi povedano, da Jugoslovanska Strokovna Zveza zbira v svojih vrstah samo take ljudi, ki niso na prodaj.

Tobačno delavstvo.

j Tobačna tovarna je imela shod v petek, dne 21. februarja. Govorila sta Gostinčar in Komlanec. — Tobačna tovarna — namreč njeno delavstvo — je znova sestavilo svoje zahteve.

j Strokovno društvo v tobačni tovarni se snuje baje v okviru socialdemokratske stranke. Delavstvo v tobačni tovarni je večinoma včlanjeno v Jugoslovanski Strokovni Zvezi. S čistim strankarskim imenom se socialni demokratje ne upajo na dan, zato delajo nedolžno lice in pravijo, da hočejo samo strokovno organizirati delavstvo v tobačni tovarni. Delavstvo v tobačni tovarni je strokovno organizirano že zdavnaj brez gotovih hinavcev, ki pravijo, kjer so v manjšini, da so za edinost, kjer pa imajo večino, tam se pa izpozablajo nad našim delavstvom.

j Krek in tobačna skupina J. S. Z. Krek je ljubil skupino v tobačni tovarni. Njegova glavna lastnost je bila nesebičnost. Nekateri člani v tobačni tovarni imajo tudi to lastnost, da store, kolikor morejo, drug za drugega in za celotno organizacijo Jugoslovanske Strok. Zveze. Nekateri člani in članice so pa precej sebični po zgledu naših nasprotnikov. »Da bo le zame,« mislijo, za druge naj bo, kakor hoče. — Z ozirom na Krekov spomin bi morala biti skupina J. S. Z. v tobačni tovarni najplemenitejša.

Železničar.

Prometna zveza jugoslovanskih železničarjev ima svoj mesečni sestanek prvo marčevo nedeljo dne 2. marca v prostorih Jugoslovanske strokovne zveze, ob 3. uri popoldne.

Somišljenike in prijatelje lahko vsak član pripelje seboj. V združenju je moč.

Železi je, da se vsa železničarska zveza včlani kot posebna veja v skupini jugoslovanski organizaciji. V združenju je moč!

Pritožbo prihajajo, da tudi železničarjem delajo socialni demokrati silo in jih strašijo. Vsak tak slučaj naj se nam sporoči.

Cestar.

Ko drčiš po gladki cesti, malokdaj misliš na tistega, ki jih nasipava, strga blato, naravnava udrtine. V dežju in solncu popravlja, cestar ceste. Cesta je javna, državna zadeva, zato mora država skrbeti za cestarje. Cestarji so vložili spomenico na vlado.

Cestarju naj se ne odteguje draginjska doklada, ampak naj je bo deležen. Družinski prispevek naj bo odmerjen po draginji, v kateri se nahaja.

Cestarju naj se da, kar je dobival že prej, ko so bile razmere bolj znosne kot danes. Obutev in plašči so bili na potu že meseca oktobra, še danes nimajo cestarji tega blaga zaradi prevrata in nereda v tem in naslednjem mesecu.

Bankete in cestne jarke mora preskrbeti država v korist cestarjem. Če vsipavajo cestni pesek in strgajo cestno blato, se prizadeti pripravijo.

Zahteve, ki morajo biti rešene nujno, so sestavili cestarji in jih predložili vladi.

Za cestarje. V področju dež. vlade za Slovenijo je popolniti nastopne službe: a) tri mesta cestnih mojstrov, in sicer dve v stavbnem okraju kranjskem s sedežem na Jesenicah in Tržiču in eno v stavbnem okraju celjskem s sedežem v Celju; b) dve mesti rečnih mojstrov, in sicer pri Savinji s sedežem v Celju in pri Dravi s sedežem v Ptuj; c) prejemki, določeni po zakonih z dne 25. jan. 1914, št. 15 in 16, z dne 25. sept. 1908, d. z. št. 204 in 26. dec. 1899, d. z. št. 255 in po min. naredbi z dne 24. sept. 1908, d. z. št. 234, glasom katerih znaša temeljna plača 900 K pri podčastnikih, ki so služili pri vojakih več kot 3 leta 980, oziroma 1060 K, nadalje z aktivitetno doklado, ki znaša 30 osnovne plače, letnim pavšalom za službeno obleko v znesku 160 K, in obhodninskem pavšalom v znesku 100 K za mirameter na leto. Za čas veljavnosti navedbe o draginjskih prispevkih se izplačujejo draginjske doklade po določilih navedbe z dne 11. sept. 1918, d. z. št. 333 in 15 % povisek obhodninskega pavšala. Svoieročno pisane in pravilno

kolkovane prošnje za ta mesec je vložiti pri stavbnem uradu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani (Bleiweisova cesta 13) do dne 31. marca 1919. — Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: 1. Rojstni (krstni) in domovinski list, 2. vojaški certifikat ali kak drug dokument o vojaški službi proslilci, 3. uradno zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti za to službo, 4. spričevalo o npravnosti, 5. dokazilo, da je proslilec več slovenščine v besedi in pisavi, da zna risati, v kolikor je to za stavbnega empirika potrebno in pri prošnjah za službo ročnega mojstra tudi, da je izvežban čolnovodja. Mesto se podeli najprej za leto dni provizorno, potem pa ob zadovoljivem službovanju in po dovršenem izpitu, ki ga je napraviti najpozneje tekom treh let definitivno. Podčastniki — certifikatisti, ki so si pridobili certifikat v smislu zakona z dne 19. aprila 1872, d. z. št. 70, dalje proslilci, ki doprinejajo dokaz o izvršeni praksi stavbnega empirika in o izučenju zidarske obrti ter vojni invalidi, če so sicer sposobni za tako službo, in če ustrezajo vsem pogojem za zaposleno službo, imajo prednost pri podelitvi izpraznjenih mest. Izurjenost v kolesarjenju je neobhodno potrebna. Že vložene prošnje za ta mesec je v smislu predstojnih zahtev izpopolniti. V ostalem si pa deželna vlada pridržuje proste roke glede podelitve služb. — V področju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je popolniti 18 mest cestarjev na državnih cestah, in sicer 6 v stavbnem okraju celjskem, 6 v kranjskem, 1 v ljubljanskem, 2 v novo-mestnem in 3 v slovnijskem z mesečno mezdo 60 K, pravico do 8 štiriletnic po 6 K in nagrado za službeno stanovanje v letnem znesku 100 K za one, ki niso nastanjeni v erarični cestarski hiši. Za čas veljavnosti navedbe o draginjskih dokladah se izplačujejo le-te po določilih navedbe z dne 11. septembra 1918, d. z. št. 333. Pravilno kolkovane prošnje za ta mesec je vložiti pri stavbnem uradu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani (Bleiweisova cesta 13) ali pa pri vodstvu dotičnega stavbnega okraja do dne 31. marca 1919. Prošnji je treba priložiti: 1. Rojstni (krstni) in domovinski list; 2. dokument o izvršeni vojaški službi; 3. uradno zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti za cestarsko službo; 4. spričevalo o npravnosti; 5. dokazilo, da je proslilec več slovenščine v besedi in pisavi. Mesto se podeli definitivno po enoletnem zadovoljivem službovanju, onim pa, ki so v cestarskih poslih že izvežbani, takoj z imenovanjem. Proslilci, izurjeni v kakšni stavbi obrti, nadalje oni, ki so bili že pri vzdrževanju cest kot stalni delavci zaposleni, in vojni invalidi, ki so sicer sposobni za tako službo, imajo prednost pri podelitvi izpraznjenih mest. V ostalem si pa deželna vlada pridržuje proste roke glede podelitve služb.

Kako je bilo na Jesenicah.

Dne 19. februarja so kovači v žeb-ljarni ustavili delo in zahtevali, da se odstrani takoj delavstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze iz tovarne. Od delavcev J. S. Z. je bil v dotičnem delu tovarne samo eden.

Ob pol 3. uri popoldne so se spravili socialni demokratje na Petra Ruparja v mrzli valjarni. Poslali so ga delati v oddelék, kjer je težavnejše delo in za Ruparjeve moči nemogoče. Seveda je mojster v tem oddelku Ruparju odrekel delo. Tako je prišel Rupar ob delo in zaslužek.

Grožnja nekaterih socialnih demokratov. Zagrozili so delavstvu, organiziranemu pri J. S. Z., da začno s štrajkom naslednji dan, ako ne zapuste vsi delavci skupine Jugoslovanske Strokovne Zveze dela in tovarne. Tako jih je gnal fanatizem, da bi raje sami štrajkali in stradali, samo da bi tudi našli.

Tretja žrtev socialnodemokratskega nasilja je bil Peter Rozman. Isti dan zvečer ob pol 10. uri so se spravili nanj. Prejšnji dan so že poskusili, da bi ga odstranili. Delavstvo se je soglasno uprlo temu poskusu. Drugi večer so pa pripravili izgon. Najzanesljivejši so skupaj stopili, ker pa imajo Petra radi, je moral voditelj izreči junaško besedo zoper Rozmana.

Delavstvo na Jesenicah splošno obsoja nasilje socialnodemokratskih kolovodij. Vsi pravijo, da je edina potreba, naj se tak terorizem Marksovih potomcev zloži.

Posledica socialnodemokratskega nasilja na Jesenicah je ta, da je pristopilo k Jugoslovanski Strokovni Zvezi s to novih članov.

Kdo vodi na Jesenicah gonjo zoper delavstvo, organizirano pri Jugoslovanski Strok. Zvezi? — V prvi vrsti bivši nemškutarji s Koroškega, ki so vdinjani socialni demokratje.

Zakaj so dobili pogum, da so začeli Marklovi socialisti rojiti s terorizmom. Plašljivost nekaterih delavcev jih je opogumila. Niso računali, da se dobe tudi med delavstvom moški značaji, ki se ne puste vkovati v socialistično sužnost.

Kaj je dalo povod, da so začeli strahiti socialni demokratje in groziti. Dva člana naše jeseniške skupine sta napravila shod na Dobravi. Socialni demokratje pa ne morejo trpeti svobodnega življenja ne v svojih še manj pa v naših vrstah, zato so zbesneli.

Kako so nastopili člani J. S. Z., da se branijo. Delavci Jugoslovanske Strokovne Zveze niso mogli mirno prenesti nečloveškega terorizma socialističnega. Po pravici so terjali, da se mora zavzeti za svobodo stanovskih in krščanskonačelnih organizacij vsa Jugoslovanska Strokovna Zveza in vse pošteno misleče ljudstvo.

Sporočili so zadevo svoji centrali; zahtevali od vlade, da štiti državljansko svobodo. Odločili so se, da upotebijo najskrajnejša sredstva. Če ostane vlada neodločna, da izvojujejo sami s pomočjo svoje organizacije Jugoslovanske Strokovne Zveze — svobodo prepričanja organiziranja in zborovanja za se in za vse jugoslovanske državljane.

Na koga se izgovarja vlada? Vlada se je izgovarjala na Kristana in na vodstvo socialne demokracije in trdila, da vodstvo socialne demokracije ni krivo. Da bo že sporočila Kristanu in podobno.

Tudi vodstvo taji, da bi bilo vodstvo socialne demokracije krivo tega, kar si upajo jeseniški socialistični kolovodje na Jesenicah. Vprašamo, kakšna organizacija pa je to, da bi bili vsi krivi, samo vodstvo ne. Dan in noč so v zvezi socialisti na Jesenicah in njihovo vodstvo v Ljubljani, nazadnje je pa vodstvo čisto nedolžno.

Komisija za poravnava. Da se poravnava spor med delavstvom Jugoslovanske Strokovne Zveze in socialnodemokratskim delavstvom, se je sestavila posebna komisija. Zastopano je bilo okrajno glavarstvo, obe organizaciji na Jesenicah in odposlanec centrala iz Ljubljane in zastopnik J. D. S. (nekdanje narodnonapredne stranke).

Zastopnik J. D. S. je izjavil, da so se bili pristajši njegove stranke vsled terorizma vpisali v socialno demokratsko organizacijo, dočim se je delavstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze ustavilo nasilju.

Vodstvo socialne demokracije — odposlanec iz Ljubljane — je izjavil, da ni nič krivo na terorizmu, ki ga vzgaja socialistično delavstvo njihove organizacije na Jesenicah.

Socialna demokracija je poskusila in še poskuša svoj manever na več krajih. Poročali smo že, kaj so storili z mladeničem, ki je preživljal sebe in svoje domače v Bistrici v Rožu. Poleg Jesenic smo dobili obvestilo iz Štajerske, Kranjske in Hrvatske. So mislili, če bo šlo, bo šlo. Ponekod jim res uspeje, kjer je delavstvo nedolžno.

Za denar. Socialistom je glavno, da ponujajo denar. Milostno še puste katerega, da se pokriža, ampak plačati jim mora.

Poravnava. Po posredovanju komisije se je dosegla poravnava. Člani Jugoslovanske strokovne zveze so dobili zadoščanje. Poravnava priobčujemo.

Branim svobodo. Najdražje, po čemer brepeni človeško dostojanstvo, je svoboda. Organizirajmo delavski stan, krepimo ga in izobrazujmo! Tako mu bo zmeraj bolj mogoče izvajati vse pravice in jih ohraniti ter tudi drugim, ki bi jih kdo zatiral in usuznjeval, braniti prostost — za krst častni in svobodu zlatul!

Socialni demokratje.

Od internacionale pričakujejo socialni demokratje rešitve, osvobođenja od militarizma in kapitalizma, od nje so med vojsko pričakovali miru. Romali so njihovi zastopniki v Stockholm delat mir, a vrnilo so se praznih rok, ničesar niso opravili in danes se vršijo mirovna pogajanja v Parizu brez njih. Wilson narekuje, prezident velike republike severoameriške, najboga-tejši, dejal bi najbolj kapitalistične države. On razvija program, ideje, ki naj resnično svet, vse narode osvobodbe nasilja in krivic. Mali narodi naj bodo prosti, iste pravice naj uživajo kot drugi, veliki narodi. Internacionala, mednarodna zveza vseh socialističnih strank na svetu, to je v velikem odločilnem momentu, takrat, ko je imela priliko in dolžnost pokazati svojo moč, odpovedala, se zrušila. Ne pozabimo, da so nam pred vojsko slikali to zvezo kot rešilni čoln, kot angela, ki bo obvaroval človeštvo vojska, osvobodil ga pa tudi kapitalističnih spon in zdemokratiziral ves svet. A vendar vojske ni preprečil, ni odvrnil od nas bede, pomanjkanja. Torej doživeli smo razočaranje. Zato pa trobijo ti internacionalisti v svet, da njihova ura še ni prišla. da rdeči prapor še ni objel vsega sveta, a ko se bo to zgodilo, šele tedaj bo prišel veliki zgodovinski preobrat, ki bo korenito pomedel s krivic, z nasiljem in prinesel odrešenje, blaginjo za vse zatirane.

Ne oziraje se na Rusijo, kjer se je ta preobrat že izvršil in idealni voditelji in zagovorniki bolševizma nimajo

moči brzdati mase in jo obdržati v idealno zamišljeni strugi, se mi vprašamo, zakaj te ure do zdaj še ni bilo? Čemu pustiti, da je človeštvo trpelo štiri do'ga leta. Kapitalizem je rodil vojno, premočan je bil, mi pa preslabi, da bi mu kljubovali. Tako nam odgovarjajo.

Laž ima kratke noge.

Sedem poverjenikov V. L. S. je glasovalo za osemurni delavnik, socialni demokrat pa samo eden, vendar piše »Delavec«, glasilo naših socialnih demokratov v zadnji številki več bujnih cvetk z svojega vrta. Pravi: »da so v vladi tudi klerikalci, ampak za delavca še niti z mezinem niso genili.« Pozabili so menda gospodje krog »Delavca«, da se ima delavstvo zahvaliti za svoj osemurni delavnik in prvi vrsti V. L. S. Ako ne bi ti preklicani klerikalci glasovali zanj, bi jim ga seveda socialna demokracija ne mogla dati na noben način. Gotovim sodrugom bi bilo seveda to dokaj ljubše, ker jim ni toliko za delavstvo, kolikor za vodo, ki pelje na njihov mlin. Imeli bi namreč zopet nov povod bruhati žveplo na nas in klicati s strupenim sovraštvom v boj proti klerikalizmu! Kadar se jim zato nudi prilika, so srečni in naj za to priliko trpi delavstvo kolikor hoče. Kdor dobro pozna socialno demokracijo, se temu ne bo čudil.

Dalje pozivlje tudi na razredni boj, češ, da so razlike umetno napravljene, zato pa proč z razredno razliko in nihče ne bo hlapec in nihče gospod! To govori stranka, ki z vsemi silami hlepi po gospodstvu, stranka, ki hoče na novo upeljati suženjstvo, katerega je odpravilo krščanstvo. Tista stranka, ki zasuzni duha, človeški um in razum. Razlike, gospodje moji, niso umetno napravljene, ampak naravne in nihče jih nikoli ne bo odpravil — najmanj pa socialna demokracija. Napisali ste, »nihče ne bo hlapec in nihče gospod« — mislili ste pa: vsi drugi bodo hlapci in mi gospodje!

Na drugem mestu kaže »Delavec« na razvoj v Nemčiji in Rusiji in zato opozarja, da si bo tudi proletarijat države SHS izvojeval pravice za svobodo s silo, ako ne pojde mirno. V tej točki je ravno največja razlika med nami in socialnimi demokrati. Katoličanstvo se nikdar ni v boju posluževalo sile, pač pa se je borilo z idejami proti vsem silam sveta in jih vse po vrsti premagalo. Socialna demokracija pa se bori edino s silo, ker nima idej. Zato bi rada tudi pri nas rabila silo, a hvala Bogu, še nismo tako daleč. Streljate lahko po svojem papirju — na naše ljudstvo ne boste, to vemo. Če pa vam je ruski in nemški sistem bolj povšeč, potem pa kar tja, svobodna vam pot. Narod s tem ne bo izgubil ničesar, pač pa pridobil. Pri nas ima ljudstvo še vedno to napako, da misli! V takih krajih pa za vas niso ugodna tla. Ker pa bodo tudi tisti narodi, ki so danes zaslepljeni, enkrat začeli zopet misliti, zato bo mogoče že v prihodnjem stoletju socialna demokracija nekaj, kar je bilo, a se ne povrne več. Krščanstvo je imelo že varnejše sovražnike, kakor je socialna demokracija, a ob krščanski misli se je razbila še vsaka protikrščanska ideja in tudi socialna demokracija se bo; to tembolj, ker nima druge ideje, ko idejo sile. Če bi bila socialna demokracija tako vneta za blaginjo ljudstva, kakor je vneta za krvoprelitje, potem — bodite prepričani — smo vsi klerikalci jutri socialni demokrati!

Razno.

Štacija za malarijo.

V deželni bolnišnici ljubljanski, paviljon št. 2, se je otvorila štacija za malarijo, kamor se taki primeri sprejemajo v zavodno oskrbo. Za lahke bolnike pa je uvedena brezplačna ambulatorna ordinacija, kjer se bo vsak dan od osmih do enajstih dopoldne tudi preiskovala kri osebam, ki so bile za malarijo bolne. Tisti, ki so bili med svetovno vojno na vzhodnih bojiščih, zlasti v Aziji, imajo obenem priliko, da si dajo včasih tukaj preiskati kožo zaradi tropičnih, boleznih.

Vodstvo deželnih dobrotelnih zavodov v Ljubljani.

Tečaj za strojepisje in stenografijo za invalide.)

Na tukašnji slovenski trgovski šoli se lahko takoj prične tečaj za strojepisje. Če se prikladi enajst ali manj invalidov, bi se lahko vsak invalid na dan vadil po dve uri; če se jih oglasi več, bi se pouk vršil v skupinah. Pogoji za sprejem je, da invalid dobro čita in piše, pravilno prepisuje in piše, ako mu kdo narekuje. Vsak pripravljenec bi moral prebiti sprejemno preizkušnjo. Sprejeli se bodo le taki, ki se zavežejo, da bodo redno zahajali k pouku.

Obiskovalci strojepisnega tečaja bi lahko na I. državni gimnaziji hodili v tečaj za slovensko stenografijo. Na teden bi se poučevala stenografija po tri ure.

Učne pripomočke preskrbi komisija za preskrbo vračajočih se vojakov. Obiskovalci dobe po 1 K pribliška na dan.

V prijavi je treba točno navesti rojstno in krstno ime, rojstni kraj in rojstno leto, domovinsko občino, prejšnji poklic, izobrazbo, hibe, morebitni bodoči poklic. Prijave naj se tekom prihodnjih dni skupno pošljejo oddelku za socialno skrbstvo.

Propad ali rešitev?

Iz obče podivjanosti, surovosti, pozivljenja mase more ljudstvo rešiti edino le vodstvo, to so tisti, ki so bolj podučeni, družabno višje stoječi tisti, ki vodijo druge. Vsi ti morajo sami izdatno in iskreno pokazati, da jim je za red in mir ter za rešitev rodu in domovine.

S čim naj to pokažejo? S tem, da store, kar bi sami radi imeli od nižje stoječih. Ti nižje stoječi, pravijo, da so razdivjani, pijanci, v vojašnici brez snage, brez reda in discipline. In višji — pri vojakih častniki, pri civilnih vlada, uradniki — ti bi radi, da jih vojaki, da jih uslužbenci, da jih ljudstvo uboga. Radi bi, toda sami so še slabši kot vsi tisti, ki preklinjajo po ulicah in po vojašnicah.

Zakaj so slabši? Zato: Če zahtevajo od drugih red, ubogljivost, poslušnost, morajo tudi sami poslušati in ubogati nekoga. Koga? Kdo je tisti, ki ga naj poslušajo? To je vseh najvišji gospod, ki mu pravimo Bog. In tega sme vpričo častnika, vpričo izobraženega razumnika vsaka baraba preklinjati in gnusne besede izgovarjati? Zato ker častnik, ker inteligent, ker uradnik ne moli, ne pozdravi Najvišjega z nobenim znamenjem svojih udov, se ne potegne zanj — za vrhovnega oblastnika.

Vodstvo V. L. S. je zborovalo pretekli četrtek, dne 20. februarja 1919 v Ljubljani. Zastopani so bili številno vsi sloji. Sprejetih je bilo veliko resolucij. V stranki sami pa se bo strokovno organiziral kmet, delavec in obrtnik, vsak v svoji strokovni organizaciji. Vsi sloji naj delujejo složno in vzajemno. Zahtevamo demokratično ustavo in tajno, enako, neposredno volilno pravico s proporcem, socialno zavarovanje za delavca, obrtnika, kmeta in kmečke delavce. Zbor je enoglasno obsodil krivično postopanje socialnih demokratov na Jesenicah in zahteval popolno zadoščenje delavcem, kar se je že popravilo. Delavci, na delo! Združite se v J. S. Z. in v V. L. S., ki vas bo ščitila in kjer imate resi tud besedo in glas!

r Ali imate »Orla«? — Ne pozabite na nov, zdrav rod. Mladini veselja, zdravja in vzgoje.

Poboljšajmo sebe! Ko kažemo na gorje, ki ga povzročajo zmotne stranke, ne pozabimo, da vsaka naša zla lastnost vodi k njim. Vedoma nikdar laži — resnica je naša zmaga. Čim bolj postanemo vrli in odkriti, tem bolj se bomo ljubili in podpirali, tem bolj bodo vsi v strahu pred nami.

»Državna posredovalnica za delo«. V preteklem tednu (od 16. do 22. februarja 1919) je iskalo delo 247 moških in 88 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 140 moških in 59 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 179. Od 1. januarja 1919 do 22. februarja 1919 je iskalo delo 2235 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 1545 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 418. — Delo iščejo pisarniške moči (364), trgovski uslužbenci (181), tov. delavci, služkinje, kovinarji, slugi, peki, mlinarji, mesarji, mizarji, tesarji, kolarji, zidarji, krojači, natakariče itd. V delo pa sprejme posredovalnica gozdne delavce (360), rudarje, služkinje, cestne delavce, kolporterje, zidarje, tesarje, šivilje, delavce za tov. za čevlje in razne druge obrtnike.

r Kdo bo rešil Jugoslavijo? V Zagrebu obstoji društvo z imenom »Concordia«. Bog ve, zakaj nosi društvo to ime. — Konkordija pomeni slogo. Morebiti se zato imenuje s tem imenom, ker složno pogublja Zagreb, Hrvaško in Jugoslavijo. — V noči od sobote na nedeljo 16. t. m. je zapilo in zajedlo in zaplesalo to društvo nad pol milijona denarja v prostorih »Sokola«. Zagreb je v precejšnji meri judovsko mesto. Denar izsesavajo, živila prekupejo, v družbi teh je še nekaj krščenih, od vere in morale odpadlih ljudi, izsesan denar zapravljajo gospice in gospodki, sinki in hčerkice teh oderuhov, pa tudi starejši tridesetneži... Zunaj po ulicah pa škripljejo lačne množice... preklinjajo Boga in ljudi in Jugoslavijo. Poročalo se nam je še iz drugega kraja, in to iz Slovenije. Ne veliki bankirji, ampak delavci so priredili ples... niso spadali v naše vrste, ampak k socialnim demokratom. Tudi tu se je zajedlo in zaplesalo, ne sicer pol milijona, ker ga niso imeli, ampak z ozirom na delavske razmere še več. V vrstah Jugoslovanske Strokovne Zveze se zbira delavstvo, ki veruje in želi, da se svet pravično uredi. — Samo tako delavstvo je zmago, da reši državo. Ko zmaga in doseže vse delavske pravice, naj porabi denar za izobrazbo in vzgojo otrok. Od državnega vodstva pa odstrani brezobzirno vse lenuhe, oderuhe in zapravljaje navzgor in navzdol. Delavstvo

Jugoslovanske Strokovne Zveze izpopolni svoje vrste. Jugoslavija vas potrebuje.

V Monakovem je izbruhnila protirevolucija. Ministrskega predsednika Eisnerja je umoril dijak-poročnik grof Arco, ki je bil tudi umorjen. V zbornici so pozneje ustrelili še 2 ministra. Ministri so pripadali soc. demokratični stranki.

Devet vladarjev — vsi so židovi. Na Ruskem vladajo Judje. Devet jih je. Prej so rekli, da se bore za delavce. Vsi ti vladarji so nosili pred nedavnim nemška in tuja imena — nekateri še pristno judovska. Vladar — Jud — boljševik šteklov se je prej imenoval »Nahamkes«. Član vlade Smolijev se je nazival, dokler je tako bolj kazalo, »Apfelbaum«. Trockijevo pravo ime je Chaim Bronstein. Kamenov se je pisal Rosenfeld. Suhanov je nosil pristno izraelsko ime Gommer. Gorev se je prekrstil iz Goldmana. Meškowsky iz Goldenberga. Larin preje Lurie. Ljennin preje Zederblum. Devet jih je. Vsi vladajo. Srečne boljševistične razmere. V Nemški Avstriji vodi socialiste žid Adler. Nemško republiko vlada tudi Jud Karl Eisner. — Socialna demokracija, srečo nosi krščanskemu ljudstvu!

o Po velikem petku vstajenje. Iz grobišč razdejanja in zločinov vstajajo zopet pravi krščanski značaji. V nesreči se spozna, kdo naj za moža velja.

o Socialna revolucija. V vzhodni Galiciji je čez 10.000 ljudi brez strehe.

V Nemški Avstriji so bile 17. t. m. volitve. Na program krščanske demokracije je bilo izvoljenih 69 poslancev.

Mirovna konferenca bo strogo zasledovala in kaznovala krivce preteklo svetovne vojske. Božji mlini meljejo počasi, pa gotovo.

o Finančna moč Združenih držav. Pred vojsko so amerikanske Združene države dolgovale inozemstvu 34 milijard frankov. Danes je Amerika dolžna Evropi le še eno milijardo dolarjev, nasprotno pa Evropa dolguje Ameriki 11 milijard dolarjev, to je 55 milijard frankov. Poleg tega je izkazovala ameriška trgovska bilanca pred vojsko 500 milijonov čistega dobička, po vojski računajo na poldrugo milijardo dolarjev, to se pravi: Evropa, ki bo glavni trg za ameriško izvozno trgovino, bo plačevala Ameriki ta dobiček poleg obresti za svoj dolg. Kakor se vidi, nas je svetovna vojska dovedla do sužnosti ameriškega kapitala in trustom. V tem oziru se zdi, da ne bo dobro za nas.

Slovansko »bratstvo« se jako lepo kaže med Poljaki in Rusini. Razdrli in porušili so v medsebojnih bratarnih bojih lepa in cvetoča mesta. Lvov je bil večkrat zavzet in izgubljen; seveda se te šahove poteze močno in krepko poznajo na rodovitnem galiskem polju in lepih mestih. Zakaj? »Bratje« ne vedo, da so res bratje in se prepirajo, koliko bodo »dedovali« po ranjki Avstriji. Sloja in svoboda, bratje!

»Svoboda« se je popolnoma razvnela v Nemčiji in »osvobodila« nemški narod. Vsaka nezadovoljna gruča hoče biti tam v Berlinu in drugih mestih »svobodna« in prosta vsega, kar ji ne prija in imeti toliko moči, da jo še drugim ponuja zastoj, če ne pa s cepcem in kroglo. Hvala, takih »svobod« nočemo, hočemo pa prave svobode, ki ji je podlaga krščanska pravičnost in ljubezen med ljudmi kakor brati in ki deli enake pravice malim in velikim, revnim in bogatim.

Važno za vojake.

Pristojbine: Vojaki, ki gredo na zdravstveni dopust, dobe za štiri tedne naprej dnevno 3 krome izplačano. Če je dopust daljši, dobe ostalo naknadno, ko se vrnejo, pri svojem kadru.

Vojaki, ki se vrnejo iz ruskega ujetništva, dobe vse pristojbine za čas ujetništva pri gospodarskem uradu svojega polka.

Vsak odpuščen vojak ima pravico, zahtevati civilno obleko nazaj, ali če se je ista izgubila, vojaško obleko ali pa odškodnino do največ 80 kron.

Pokojnine invalidov in voj. vdov za mesec februar bodo izplačane po pošti naravnost iz Dunaja. Zato počakajte in ne pošiljajte pritožb na Dunaj.

Vse prošnje radi zaostale invalidne pokojnine (vdov in sirot tudi) naj se pošiljajo s pokojninsko polo in zadnjim od-

rezkom poštne nakaznice na »Komisijo za preskrbo vračajočih se vojakov« v Ljubljani, Turjaški trg 4.

Odpuščenim vojakom brez sredstev ali iz okupiranega ozemlja se bodo izplačevali ob odpustu pri pristojnih vojaških oddelkih preživljanski prispevki vsaj za en teden.

Trafike še niso razpisane. Dokler se to ne zgodi in dokler ne bodo pogoji in navodila v časopisih razglašeni, naj ne vlagajo invalidi in svojci padlih svojih prošenj, ker zdaj še ni čas.

d Preživljanski prispevek. V Ljubljani se je osnovala državna komisija za preživljanje, in ta bo rešila vse stare pritožbe. Ljudje naj potrpijo, ker teh prošenj je veliko.

d Prošnje za vzdrževalnino družin gazistov in podčastnikov, ki se nahajajo še v ruskem ujetništvu, naj se naslovijo na domači polk, kjer je vzdrževatelj služil, drugače pa na vojaško intendanturo za Slovenijo v Ljubljani. Navesti je vse potrebne podatke.

d Pravica do naknadne begunske podpore ostane in se ni treba nanovo pri- glaševati.

Urednik: Anton Komlanec. — Izdajatelj: Mihael Moškerc. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Pristopajte k Jugoslovanski Strokovni Zvezi!

Delavci in delavke,

priljubljene med svojimi sodelavci, dobe tabak poštanski zastavek. Polasnila dobe na ust mene in pismene ponudbe v upravi »Slovenca«.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, reg. zadr. z o. z.

Stalna zaloga poljedelj. strojev:

motorjev, mlatilnic, viteljev, slamo- in reporeznic, brzoparilnikov, plugov, bran, čistilnikov i. t. d.

Prodaja:

umetnih gnojil, kolonijalnega in špeditorskega blaga ter poljskih pridevkov.

Zaloga:

pristnega domačega in ogrskega vina, žganja i. t. d.

Lastna izdelovalnica in prekajevalnica klobas. — Lastna zeljarna.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani,

v lastnem domu Miklošičeva c. 6, za frančiškansko cerkevijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložitve, tako da dobe leti od vsakih 100 kron čisto 3 krome 25 vinarjev na leto.

»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrušnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se eskomptujejo najbolje.

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posojila na deželi in v mestih. —

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1918. nad 40 milijonov kron.

»Ljudska posojilnica« stoji pod neposrednim državnim nadzorom.

Vabilo na subskripcijo.

Ustanovi se v kratkem

delniška družba »TRIGLAV«

za izdelavo žitne kave in sadnih konserv.

Delnice so po 500 kron.

Vabite se, da se udeležite subskripcije in da samo prijavo pošljete na predsednika pripravljalnega odbora g. Fr. Cerarja, tovarnarja v Domžalah, znesek se bo pozneje vplačal. Ako pa hočete podpisati znesek takoj vplačati, pošljite prijave in znesek Jadranski banki v Ljubljani ali Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Za pripravljalni odbor delniške družbe »Triglav«:

Fr. Cerar,

M. Gostinčar,

V. Jeretina.